

Krýnikan Havnarmaður og gøtuskuri

Jógvan Arge hevur í heyst givið út seinna part av endurminningum úr barna- og ungdómsárunum við heitinum »Havnarmaður og gøtuskuri« Bókin er á tremur við góðum anekdotum og myndum, sum klæða krýnikuni

Upplivingarnar vóru mangar bæði í Føroyum og uttanlands. Luttikið var í skótalívi og ítrótti í Havn, ferðast varð í Gøtu og við Skálafjørðin eins og í Hvalba, og spennandi útferðir vórðu gjørdar um alt landið. Ár um ár vóru uttanlandsferðir til Danmarkar, Íslands og Grikkalands við skúlabørnum, fótballsspælarum og skótum.

Í bókini verður gjørd ein longri ferð hús úr húsi í Syðrugøtu í 50unum. "Havnarmaður og gøtuskuri – Mín krýnika 2" er 250 síður, hevur 270 myndir og kostar 299 krónur. Niðanfyrri eru nakrar av anekdotunum í nýggju krýnikuni:

'Til skips við Óla Hans í Gøtu

Nú dettur prátið niður á sildafiskiskapin. Óla Hans sigur so til stuttleikar við pápa, at tað hevði verið gott at havt hann við at rist sildina úr gørunum.

Gamli dró eitt sindur á, men so var hann skjótur at svara: "Nei, tak heldur handan fýrin" og peikar á meg. Eg var komin inn stovuna og sat í saksinum, tí Óla Hans tók pápa upp á orðið. Eg skuldi við "Grundick" dagin eftir. Fekk boð um at gera meg kláran fyrrapartin og so koma á keiina at tosa við seg um middagsleitið.

Mær dæmdi hetta onki. Eg vildi nógv heldur hava tað gott í havnargøtum, til skúlin byrjaði aftur, og so skuldi landsdystur verða í fótballi um 14 dagar, og hann vildi eg fyri alt í verðini ikki missa.

Tá tarvurin datt oman

Gøtudreingir dugdu mangt, sum vit ikki dugdu. Teir vistu, hvat tað galt, tá kúgvín var til tarvs.

Tarvurin stóð á bási í fjósinum hjá Poul Andriasi á Dunganum, og teir stuttleikaðu sær óført um brestirnar av honum, tá hann stríddist við kúnna oman fyri fjósið. Størsta sensasjónin, sum eg upplivdi í Gøti, hevði júst við henda tarv at gera.

Bráðliga kom róp í: "Tarvurin er omandottin". Tað var sum at fáa grindaboð. Allur riðilin til beins út undir Støðlafjall. Bakkin var skrædnaður undan og tarvurin stóð á helluni. Menn í bygdini mannaðu bát. Tveir stigu upp á helluna at kanna málið. So kom byrsan úr bátinum. Jóannes á Lækjuni siktaði væl. Við fyrsta skot hoyknaði tarvurin deyður niður.

Brúðleyp í grannahúsum

Brúðleypini í familjuni stóðu í teimum trimum grannahúsum hjá Jóan Liasi, Óla Hansi og Jóan Paula. Stákast var í øllum húsum. Fastur táttur var at senda drunn, og mangt stuttligt kom burtur úr rímunum. Eitt rím endaði við, at drunnurin nú skuldi til "tjúkkasta mann ið inni er".

Hetta var í brúðleypinum hjá Póli og Evu. Høvuðsborðið var uppi hjá Óla Hansi. Fleiri ógvuliga reystir menn reistu seg upp at taka ímóti drunninum. Pápi stóð í einum horni, Per Gregersen í einum øðrum og Óla Hans í tí triðja, men umsiður kom eisini klaksvíkingurin Kemmi Klakk á fótur.

Láturin mundi ongan enda fingið. Eftir drúgva togan var úrslitið, at Kemmi var kosin at hava munin á øllum hinum, og hinir triggir settust væl nøgdir niður aftur í stólarnar. Tað gjørdi teimum púrt onki, at teir høvdu funnið sín yvirmann í hesum eina førinum.

Ormurin Langi á Maraton

Síðani fóru vit út á Maraton norðanfyrri Athen. Vit høvdu eina mentanarliga framførslu, sum var fyrireikað heima við kvøðing og dansispølum. Okkara framførsla gekk væl, og einasta kappingin, sum vit komu víðari í, var júst føroyski dansurin.

Vit vóru kosnir at dansa á serliga amfinum, sum til endahátíðina var skipað á sjálvari fløtuni við stórari mannamúgvu sum áskoðarum. Olivur Næss peikaði meg út til at skipa Ormin Langa hetta kvøldið. Vit runnu inn á pallin og sýndu eftir stuttari løtu bæði dansiring og dansispøl.

Eina ferð reypaði eg fyri gamla skótanum úr Kaldbak, Peturi Reinert, um, at eg hevði skipað Ormin Langa á Maratonfløtuni. Hann var skjótur at svara, at tað var onki á breggja sær av. Hann hevði skipað sjálvan Bukkutáttin á Reyða Torginum í Moskva. So var eg teptur.

Donsk genta tepti frk. Cohr

Dóttir ríkisumboðsmannin Niels Elkær-Hansen kom nú í okkara flokk og fylgdi við oman í realskúlan. Hon æt Jo. Eina ferð vóru nøkur í flokkinum lögð undir at hava lagt knallperlur millum hurðina og gáttina í nr. 6, so tað brast og knallaði í, tá lærarin langaði hurðina aftur.

Hann bleiv so kløkkur, at øði spann í hann og hann fór beina kós til skúlastjóran Viggju Cohr. Allur flokkurin stóð skúlarætt inni á stjóraskrivstovuni. Frk. Cohr hevði hug at nevna nakrar syndarar burturúr, bæði gentur og dreingir. Men hon fekk onga váttan.

Jo var okkara talskvinna. Tá

stjórin spurdi beinleiðis, hvør hevði vunnið hesa neisuna, tók Jo orðið og segði, at hetta hevði allur flokkurin gjørt. Tá var tøgn. Her var ikki meir hjá frk. Cohr at gera.

Illimaður og modellskip í Hvalba

Hvalbingar høvdu okkurt smávegis byggiarbeiði fyri í Skálum. Ein dagin blandaðu teir cement við eini gamlari maskinu. Hon gekk so sera illa. Teir royndu at píjssa upp á hetta gamla beistið, men hon steðgaði í heilum.

Eina ferð tók ein av monnunum so dýran til, heita, djúpa, svarta og nakað væl aftrat, sum bara hvalbingar kunnu gera. Eg ræddist hann og hevði hug at sleppa mær burtur, tí kom Illimaður um húsahornið, ætlaði eg mær ikki at standa fyri.

Vit vóru sjálvandi inni hjá Niclasi. Tað mest spennandi vóru øll modellskipini, hann hevði standandi. Har vóru bæði sluppir og skonnartir, og tað mest framkomna modelið var av kongaskipinum "Dannebrog". Tað trónaði í kjallaranum og var útgjort soleiðis, at ljós kundi tendrast inni í teimum kongligu gemakkunum.

Nøkur ár seinni var sjálvur Fríðrikur kongur á vitjan í sama rúmi. Hann var so bergtikin av at finna sítt kongaskip so væl endurgivið í einum kjallara í Hvalba, at tað brast úr honum "Det var kattens", søgdu teir.

Fótbóltur í Runavík

Okkara stóra spælipláss var niðri á keiini. Serliga á sildaplenuni, tey róptu, innan fyrri bygningarnar í Runavíkar havn. Áðrenn sildaskipini komu inn av fyrsta

túrinum, lá væl fyrri at sparka har, og her vandi eisini nýggja hondbóltsfelagið Tjaldur. Her niðri búði Jóannes hjá Símun Hansen, ið hevði bygt eitt stórt hús uppi við vegin.

Har vóru eisini Hilmar Nielsen, Hilmar og Johannus Hansen, Hjalgrím Poulsen, Ernst Rasmussen og yngri beiggja Jaspur, Øssur hjá Hans Andriasi, Hans og Petur Hammer, Jóannes og Meinhard Lamhauge og onkuntið brøðurnir á Høgabóli Egga og Hálvdan.

Men ongin dugdi so væl at snúgva sær á fótbóltsvøllinum, sum Torleif Nielsen. Teir róptu hann Vinurin. Hann var so kvikur og snúin, at bólturin fekst ikki frá honum.

Børnunum garanteri eg fyrri

Mammubeiggja Ólavur sat í sóknarstýrinum í Gøtu eitt skeið í 60unum. Stórmál vóru fótbóltsvøllurin í Sarpigerði og nýggjur skúli við Gøtugjógv. Sóknarstýrið var á fundi í Havn við ríkisumboðsmannin Mogens Wahl. Fundurin snúði seg um figging til skúlan. Wahl spurdi, um sóknarstýrið helt, at nóg nógv børn vóru í Gøtu til henda stóra skúla.

Ólavur var kvikur at svara, at Wahl skuldi bara syrgja fyrri at koma við pengunum frá statinum og skoytti avgjörður uppí: "Børnunum garanteri eg fyrri!". Tá átti hann fimm døtur. Jákup Frederik Øregaard var við á fundi. Hann stuttleikaði sær óført um hesa viðmerking.

Jógvan Arge
Havnarmaður
og gøtuskuri

Mín krýnika 2

299,-

Bókin er at fáa í bókabúðunum